

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
09/1587 ARE-FR-ESA
Arkivkode:
436.11

Dato:
15.04.2009

Høring - Pilegrimsmotivet som nasjonal satsing

Vi viser til Deres brev av 12.02.09 der det inviteres til å komme med synspunkter på utredningen ”På livets vei. Pilegrimsmotivet – et nasjonalt utviklingsprosjekt”.

Utredningen gir etter Direktoratet for naturforvaltning (DN) sitt syn en god og omfattende beskrivelse av viktige elementer for en satsing på pilegrimsvandring og pilegrimsledene til Trondheim. Samtidig mener vi at andre viktige momenter er mangelfullt beskrevet. Dette gjelder for eksempel friluftslivsaspektet ved vandringene og bruken av ledene som lokale turveier. Det er også mangler hva gjelder beskrivelse av den offentlige satsingen på pilegrimsledene og hvilken innsats som har blitt gjort m.h.t. skjøtsel, merking og kartfesting av ledene og da særlig i perioden fra 1997 og fram til Riksantikvaren, på oppdrag fra Miljøverndepartementet etablerte Verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet i 2006. Erfaringer gjort av kommuner, fylkesmenn, RA, DN m.fl. mht til skjøtsel, merking og bruk av ledene fra denne perioden har gitt nyttig kunnskap om utfordringer som også burde vært tatt med som bakgrunn i denne utredningen. Slike erfaringer er bl.a. beskrevet i rapporten: ”Pilegrimsleder i Norge. Statusrapport 2004”. Rapporten presenterer resultater fra en spørreundersøkelse til kommunene. Den er utarbeidet av Oppland fylkeskommune i samarbeid med Riksantikvaren og Direktoratet for naturforvaltning. De samme aktørene med tillegg av representanter for Kirken, kommunene og reiselivet har også i denne perioden etablert ”Samarbeidsforum for pilegrimsledene” og har bl.a. koordinert to samlinger for kommunene med pilegrimsledene som tema.

Når det gjelder de målene for arbeidet og tiltakene som er foreslått i utredningens kap 23 er vi enige i at lokal forankring er viktig. DN vil ellers kommentere at målene og tiltakene er svært ambisiøse og til dels svært detaljerte og legger opp til et betydelig offentlig engasjement. Vi er usikre på om det er fornuftig og om det er grunnlag for et så omfattende offentlig engasjement. Det legges bl.a. opp til offentlig ansvar for en del tiltak som etter DNs syn åpenbart må organiseres på frivillig basis. Dette gjelder særlig etablering av en medlemsbasert pilegrimsorganisasjon. En slik organisasjon må etter DNs syn organiseres av frivillige, men bør få offentlig støtte på samme måte som andre frivillige organisasjoner. Også når det gjelder etablering av regionale sentra, stillinger som pilegrimsprester og utvikling av nye leder er vi usikre på behovet for og hvor fornuftig det er med en så omfattende satsing.

For DNs del er det først og fremst viktig at ledene kan fungere som turveier som kan gi natur og kulturopplevelser, opplevelse av stillhet og ro, gi rom og tid for refleksjon og bidra til fysisk aktivitet –

både for lokalbefolkning og tilreisende. Og vi tror at dette kan sikres på en langt enklere måte enn det som det legges opp til her. Det betyr ikke at forslagene i utredningen nødvendigvis er dårlige, men vi ser det slik at forslagene kan egne seg som diskusjonsgrunnlag for en videre prosess der KKD og MD i fellesskap tar initiativ til en dialog med aktuelle aktører for å diskutere hvordan en videreutvikling av satsingen på pilegrimsledene kan gjennomføres. NHD bør også inn i et slikt samarbeid da reiseliv og turist-/næringsaspektet er sentralt. Det samme gjelder frivillige organisasjoner innen friluftsliv og historie/kulturminnevern. Erfaringer fra/evaluering av pilotprosjektet som nå pågår må også inn som diskusjonsgrunnlag i en slik prosess.

Konkret vil vi ellers kommentere:

I kap. 9.3 påpekes at det ikke er utviklet standardiserte kart over de enkelte ledene. Vi vil i den sammenheng vise til at DN som ledd i arbeidet i ”Samarbeidsforum for pilegrimsledene” arbeider med å legge inn trase for de godkjente pilegrimsledene i DN’s database www.naturbase.no. Opplysninger om traseen legges inn etter hvert som vi får inn opplysninger fra kommunene og andre bidragsytere.

Når det gjelder skjøtsel og merking av ledene og etablering av overnattingssteder mener vi pilegrimsledene til en viss grad kan sammenlignes med Den Norske Turistforenings hytte- og rutenett i fjellet. Vi mener derfor man bør se nærmere på om vedlikehold og utvikling av ledene og overnattingssteder m.m. kan gjennomføres etter et tilsvarende system, med frivillig innsats, men med offentlig støtte (spillemidler m.m.), men dog gjerne med kommunene som en sentral aktør i et samarbeid.

Med hilsen

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

Ingebrigt Stensaas e.f.
Seksjonssjef

Elisabeth Sæthre

Kopi til:

Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep	0034	Oslo
Miljøverndepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	Oslo